

2. ПРОТОКОЛ ЗА СТАТУТА НА БЕЖАНЦИТЕ

Подписан от Председателя на на Общото събрание и от Генералния секретар на ООН в Ню Йорк на 31 януари 1967 г. Ратифициран със Закон на Народното събрание от 22 април 1992 г.; Допълнен със Закон на Народното събрание от 1 април 1993 г.

В сила за Република България от 12 май 1993 г.
Обн., ДВ, бр. 88 от 15 октомври 1993 г.

Държавите – страни по този протокол, вземайки под внимание, че Конвенцията за статута на бежанците, подписана в Женева на 28 юли 1951 г. (по-долу наричана „Конвенцията“), се прилага само за онези лица, които са станали бежанци в резултат на събития, случили се преди 1 януари 1951 г., вземайки под внимание, че след приемането на Конвенцията са възникнали нови бежански ситуации и че е възможно по тази причина засегнатите лица да не попаднат в обхвата на приложение на Конвенцията,

вземайки под внимание, че е желателно всички бежанци, попадащи под определението на Конвенцията, да се ползват с еднакъв статут, независимо от разделителната дата 1 януари 1951 г., се споразумяха за следното:

Чл. I. Общи разпоредби

1. Държавите – страни по този протокол, се задължават да прилагат член 2 до 34 включително от Конвенцията по отношение на всички бежанци според определението по-долу.

2. За целите на този протокол освен при прилагане на точка 3 терминът „бежанец“ означава всяко лице, попадащо под определението на член 1 от Конвенцията, при отпадане от него на думите „в резултат от събития, станали преди 1 януари 1951 г. ...“ и на думите „...в резултат от такива събития“ от член I, раздел А, точка 2.

3. Този протокол се прилага от държавите – страни по него, без каквито и да било географски ограничения, като се има предвид, че съществуващите декларации, направени от държавите, които вече са страни по Конвенцията в съответствие с член I, раздел В, точка 1, буква “а” от Конвенцията, остават също така в сила и по този протокол, освен ако обхватът им е разширен в съответствие с член I, раздел В, точка 2 от Конвенцията.

Чл. II. Сътрудничество на националните органи с Организацията на обединените нации

1. Държавите – страни по този протокол, се задължават да сътрудничат със Службата на Върховния комисар на Организацията на обединените нации за бежанците или всяка друга служба на Организацията на обединените нации, която би могла да я наследи, при упражняване на нейните функции, и по-специално да я улесняват в нейните задължения да наблюдава прилагането на разпоредбите на този протокол.

2. С оглед улесняване Службата на Върховният комисар или всяка друга служба на Организацията на обединените нации, която би могла да я наследи, при изготвянето на доклади до компетентните органи на Организацията на обединените нации държавите – страни по този протокол, се задължават да им предоставят в подходяща форма желаната информация и статистически данни относно:

- a) положението на бежанците;
- b) изпълнението на този протокол;
- c) законите, разпоредбите и указите, които в момента са в сила или предстои да влязат в сила по отношение на бежанците.

Чл. III. Информация относно националното законодателство
Държавите – страни по този протокол, се задължават да уведомяват Генералния секретар на Организацията на обединените нации за всички закони и разпоредби, които биха могли да приемат за осигуряване прилагането на този протокол.

Чл. IV. Разрешаване на спорове

Всеки спор между държави – страни по този протокол, относно неговото тълкуване или прилагане, който не може да бъде разрешен чрез други средства, се отнася до Международния съд по искане на която и да е от страните по спора.

Чл. V. Присъединяване

Този протокол е открит за присъединяване от всички държави – страни по Конвенцията, и от всяка държава – членка на Организацията на обединените нации или на някоя от специализираните организации, или държава, до която е била отправена покана от Общото събрание на Организацията на обединените нации. Присъединяването става чрез депозиране на документ за присъединяване при Генералния секретар на Организацията на обединените нации.

Чл. VI. Федерална клауза

По отношение на федерални или неунитарни държави се прилагат следните разпоредби:

а) по отношение на онези членове от Конвенцията, прилагани в съответствие с член I, точка 1 от този протокол, попадащи под законодателната юрисдикция на федералния законодателен орган, задълженията на федералното правителство в този смисъл са същите, както задълженията на държавите-страни по протокола, които не са федерални;

б) по отношение на онези членове от Конвенцията, прилагани в съответствие с член I, точка 1 от този протокол, попадащи под законодателната юрисдикция на влизащите във федерацията щати, провинции или кантони, които по силата на конституционната уредба на федерацията не са длъжни да предприемат законодателни действия, федералното правителство трябва колкото е възможно по-рано и с благосклонна препоръка да доведе тези членове до знанието на съответните органи на щатите, провинциите или кантоните;

в) всяка федерална държава – страна по този протокол, се задължава по искане на всяка друга държава – страна по него, предадено чрез Генералния секретар на Организацията на обединените нации, да представи изложение за законите и практиката на федерацията и съставлящите я части по отношение на прилагането на всяка една от разпоредбите на Конвенцията в съответствие с член I, точка 1 от този протокол, като в изложението да се указва до каква степен разпоредбата е влязла в действие чрез предприемане на законодателни или други мерки.

Чл. VII. Резерви и декларации

1. При присъединяване всяка държава може да направи резерви по отношение на член IV от този протокол, както и на прилага-

нето в съответствие с член I от този протокол на всякакви разпоредби на Конвенцията, с изключение на членове 1, 3, 4, 16, точка 1 и член 33 от нея, при условие, че в случая на държава – страна по Конвенцията, резервите, направени в съответствие с този член, не се отнасят за бежанци, спрямо които се прилага Конвенцията.

2. Резерви, направени от държавите – страни по Конвенцията, в съответствие с член 42 от нея, се отнасят, освен ако са оттеглени, и до задълженията им по този протокол.

3. Всяка държава, направила резерва в съответствие с точка 1 от този член, може да оттегли резервата си във всеки момент чрез писмено уведомление в този смисъл, адресирано до Генералния секретар на Организацията на обединените нации.

4. Декларация, направена в съответствие с член 40, точки 1 и 2 от Конвенцията, от държава – страна по нея, която се присъединява към този протокол, се счита за важаща и по отношение на този протокол, освен ако при присъединяването бъде направено уведомление за обратното от страна на въпросната държава, адресирано до Генералния секретар на Организацията на обединените нации. Счита се, че разпоредбите на член 40, точки 2 и 3, и на член 44, точка 3 от Конвенцията се прилагат *mutatis mutandis* и за този протокол.

Чл. VIII. Влизане в сила

1. Този протокол влиза в сила от деня на депозиране на шестия документ за присъединяване.

2. За всяка държава, присъединила се към протокола след депозиране на шестия документ за присъединяване, протоколът влиза в сила от деня на депозиране от съответната държава на нейния документ за присъединяване.

Чл. IX. Денонсиране

1. Всяка държава – страна по този протокол, може да го денонсира по всяко време чрез писмено уведомление, адресирано до Генералния секретар на Организацията на обединените нации.

2. Денонсирането влиза в сила за съответната държава – страна, една година след датата на получаване от Генералния секретар на Организацията на обединените нации на документа за денонсиране.

Чл. X. Уведомления от Генералния секретар на Организацията на обединените нации

Генералният секретар на Организацията на обединените нации уведомява държавите, посочени в член V, за датата на влизане в сила, за присъединявания, резерви, оттегляне на резервите и денонсирания на този протокол, както и за всякакви декларации и уведомления, свързани с него.

Чл. XI. Депозиране в архивите на Секретариата на Организацията на обединените нации

Един екземпляр от този протокол, чийто текст на китайски, английски, френски, руски и испански език има еднаква сила, подписан от Председателя на Общото събрание и от Генералния секретар на Организацията на обединените нации, се депозира в архивите на Секретариата на Организацията на обединените нации. Генералният секретар предоставя заверени копия от протокола на всички държави – членки на Организацията на обединените нации, и на останалите държави, посочени в член V.